

Департамент освіти і науки
Сумської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Факультет підвищення кваліфікації та перепідготовки

Кафедра психології

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ОК 11. ПСИХОКОРЕКЦІЯ

Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність: 053 Психологія

Освітньо-професійна програма: «Практична психологія»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти: магістр

Освітня кваліфікація: магістр психології; практичний психолог

Форма навчання: денна/заочна

Затверджено на засіданні
кафедри психології
Протокол № 21 від 14.06.2024 р.

Завідувач кафедри

Алла ВОЗНЮК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Статус освітнього компоненту	Обов'язкова компонента освітньої програми
Загальна кількість кредитів ECTS	3 кредити
Кількість годин	Загальний обсяг годин – 90 годин. Для денної форми навчання: лекції – 14 годин; семінарські заняття – 16 годин; самостійна робота – 60 годин. Для заочної форми навчання: лекції – 8 годин; семінарські заняття – 10 годин; самостійна робота – 72 години.
Курс та семестр вивчення освітнього компоненту	Денна форма: курс – 1-й; семестр – 1-й, Заочна форма: курс – 1-й; семестр – 1-й
Вид підсумкового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
Кафедра що забезпечує викладання	Кафедра психології
Інформація про викладача, який забезпечує вивчення освітнього компоненту	Василевська Олена Іванівна, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології.
Інформація про консультації	Очна/ Он-лайн (за потреби)
Пререквізити (передумови для вивчення освітнього компоненту)	Загальна психологія. Психофізіологія.
Пореквізити (дисципліни, в яких будуть використовуватися знання, отримані під час вивчення курсу)	Психодіагностика. Практикум з групової психокорекції. Психологічне консультування.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Метою викладання освітнього компоненту є отримання студентами поглиблених знань про сутність та технологію психокорекції, ознайомлення із її сучасними напрямками, а також формуванню у них навичок практичної роботи, поглибленому розумінню форм і методів психокорекційної допомоги.

Основні завдання вивчення освітнього компоненту:

1. Дати ґрунтовні знання з теорії і практики психокорекційної роботи, ознайомити з основними методологічними і дослідницькими проблемами психокорекції, з теоретичними засадами психокорекційної допомоги.

2. Сформуванню умінь і навички щодо розробки психокорекційних програм в залежності від певної проблеми, яка потребує корекції, оволодіння методами проведення корекційних заходів і оцінювання їх ефективності.

3. Забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft

skills), які впливатимуть на якісне виконання посадових обов'язків майбутніх практичних психологів й готовність їх до професійного самовдосконалення.

3. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Інтегральна компетентність – здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні компетентності (СК):

СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики.

СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік.

СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

СК6. Здатність ефективно взаємодіяти з колегами в моно- та мультидисциплінарних командах.

СК7. Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

СК8. Здатність оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію.

СК9. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

СК10. Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

СК11. Здатність застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/ формування/ попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

СК12. Здатність використовувати сучасні форми та методи (вправи, техніки, методики, онлайн інструменти) в контексті діагностичного, консультативного, корекційного, реабілітаційного, психотерапевтичного, просвітницько-профілактичного напрямів професійної діяльності.

Програмні результати навчання (ПР):

ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПР5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія, консультування тощо), провадити їх в індивідуальній та груповій роботі, оцінювати якість.

ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.

ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР12. Вміти застосовувати сучасні науково-обґрунтовані теорії, підходи, технології визначення психологічних умов розвитку/формування/попередження/подолання психологічних проблем різної категорії громадян відповідно до запиту, враховуючи вікові, психофізіологічні, особистісні особливості, психоемоційні стани.

ПР13. Вміти використовувати сучасні форми та методи (вправи, техніки, методики, онлайн інструменти) в контексті діагностичного, консультативного, корекційного, психотерапевтичного, реабілітаційного, просвітницько-профілактичного напрямів професійної діяльності.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Розподіл годин за денною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
лекції		сем. заняття	сам. робота	
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Основи теорії і практики психокорекції.				
Тема 1. Вступ до предмета. Основи організації та проведення психокорекційного процесу.	10	2	2	6
Тема 2. Теоретичні моделі психокорекційної практики в зарубіжній та вітчизняній психології та психотерапії.	10	2	2	6
Тема 3. Формування і розвиток дитини в процесі соціалізації.	10	2	2	6
Разом за змістовим модулем 1	30	6	6	18
Змістовий модуль 2. Організація та проведення психокорекційної роботи з різновіковими категоріями.				
Тема 4. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку.	10	2	2	6
Тема 5. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами.	11	2	2	7

Тема 6. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи в підлітковому і юнацькому віці.	11	2	2	7
Тема 7. Особливості організації і проведення психокорекційного впливу з різними віковими категоріями у кризових умовах та критичних ситуаціях життя.	13	2	4	7
Разом за змістовим модулем 2	45	8	10	27
Усього годин	75	14	16	45
Модуль 2				
ІНДЗ	15			15
Разом	90	14	16	60

Розподіл годин за заочною формою навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		лекції	сем. заняття	сам. робота
Модуль 1				
Змістовий модуль 1. Основи теорії і практики психокорекції.				
Тема 1. Вступ до предмета. Основи організації та проведення психокорекційного процесу.	10	1	1	8
Тема 2. Теоретичні моделі психокорекційної практики в зарубіжній та вітчизняній психології та психотерапії.	10	1	1	8
Тема 3. Формування і розвиток дитини в процесі соціалізації.	10	1	1	8
Разом за змістовим модулем 1	30	3	3	24
Змістовий модуль 2. Організація та проведення психокорекційної роботи з різновіковими категоріями.				
Тема 4. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку.	8	-	-	8
Тема 5. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами.	8	1	2	5
Тема 6. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи в підлітковому і юнацькому віці.	8	1	2	5
Тема 7. Особливості організації і проведення психокорекційного впливу з різними віковими категоріями у кризових умовах та критичних ситуаціях життя.	11	2	2	7
Разом за змістовим модулем 2	35	4	6	25
Усього годин	75	8	10	57
Модуль 2				
ІНДЗ	15			15
Разом	90	8	10	72

5. ОСНОВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Змістовий модуль 1. Основи теорії і практики психокорекції.

Тема 1. Вступ до предмета. Основи організації та проведення психокорекційного процесу.

Лекційне заняття. Поняття про психологічну корекцію. Мета і завдання психокорекції. Принципи психокорекційної роботи. Основні етапи психокорекційної роботи (діагностичний, установчий, корекційний, оцінка ефективності психокорекції), чинники, що визначають ефективність психокорекції. Основні елементи психокорекційної ситуації. Основні етапи психокорекції. Методи отримання психологічної інформації.

Самостійна робота. Специфічні риси психокорекції: дискретність та орієнтація на норми психічного розвитку. Види психокорекції: за характером спрямованості; за змістом; за формою; за наявністю програми; за характером керування психокорекційними впливами; за тривалістю. Каузальна і симптоматична психокорекцію. Проблема етики у психокорекції.

Семінарське заняття. Поняття про психологічну корекцію. Мета і завдання психокорекції. Принципи психокорекційної роботи. Основні етапи психокорекційної роботи (діагностичний, установчий, корекційний, оцінка ефективності психокорекції), чинники, що визначають ефективність психокорекції. Основні елементи психокорекційної ситуації. Основні етапи психокорекції. Методи отримання психологічної інформації. Специфічні риси психокорекції: дискретність та орієнтація на норми психічного розвитку. Види психокорекції: за характером спрямованості; за змістом; за формою; за наявністю програми; за характером керування психокорекційними впливами; за тривалістю. Каузальна і симптоматична психокорекцію. Проблема етики у психокорекції.

Тема 2. Теоретичні моделі психокорекційної практики в зарубіжній та вітчизняній психології та психотерапії.

Лекційне заняття. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда до проблем психокорекції. Індивідуальна психотерапія А. Адлера. Біхевіористична психологія. Гештальттерапія Ф. Перлза. Трансактний аналіз Е. Берна. Клієнт-центрований підхід К. Роджерса. Когнітивний напрямок психокорекції.

Самостійна робота. Основні ідеї та зміст «Лікувальної педагогіки», як першого організованого та спланованого впливу на особистість з метою корекції її психічного розвитку. Дитячий психоаналіз А.Фрейд.

Семінарське заняття. Основні ідеї та зміст «Лікувальної педагогіки», як першого організованого та спланованого впливу на особистість з метою корекції її психічного розвитку. Класичний психоаналітичний підхід З. Фрейда до проблем психокорекції. Дитячий психоаналіз А. Фрейд. Індивідуальна психотерапія А. Адлера. Біхевіористична психологія. Гештальттерапія Ф. Перлза. Трансактний аналіз Е. Берна. Клієнт-центрований підхід К. Роджерса. Когнітивний напрямок психокорекції.

Тема 3. Формування і розвиток дитини в процесі соціалізації.

Лекційне заняття. Невропатія, психопатія. Визначення поняття «невроз», джерела психічної травматизації. Схема динаміки розвитку неврозу.

Самостійна робота. Теоретична модель психокорекційної практики у

вітчизняній психології та психотерапії. Причини ускладнень психічного розвитку дитини. Поняття «норми» в психокорекційній практиці. Підстави для здійснення психологічної корекції.

Семінарське заняття. Теоретична модель психокорекційної практики у вітчизняній психології та психотерапії. Причини ускладнень психічного розвитку дитини. Поняття «норми» в психокорекційній практиці. Підстави для здійснення психологічної корекції. Невропатія, психопатія. Визначення поняття «невроз», джерела психічної травматизації. Схема динаміки розвитку неврозу.

Змістовий модуль 2. Організація та проведення психокорекційної роботи з різновіковими категоріями.

Тема 4. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи з дітьми дошкільного віку.

Лекційне заняття. Завдання корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного віку. Особливості організації і проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного віку. Розвиток і корекція емоційної, поведінкової сфери дітей дошкільного віку. Формування та розвиток навчальної мотивації дошкільника.

Самостійна робота. Розвиток дрібної моторики рук і зорово рухової координації. Особливості та прийоми розвитку уваги. Особливості та прийоми розвитку сприймання, мислення, пам'яті. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку. Формування та розвиток готовності дошкільника до навчання у школі, компоненти готовності.

Семінарське заняття. Завдання корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного віку. Особливості організації і проведення корекції пізнавальної діяльності з дітьми дошкільного віку. Формування та розвиток навчальної мотивації дошкільника. Розвиток дрібної моторики рук і зорово рухової координації. Особливості та прийоми розвитку уваги. Особливості та прийоми розвитку сприймання, мислення, пам'яті. Розвиток і корекція емоційної, поведінкової сфери дітей дошкільного віку. Розвиток творчих здібностей у дітей дошкільного віку. Формування та розвиток готовності дошкільника до навчання у школі, компоненти готовності.

Тема 5. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи з молодшими школярами.

Лекційне заняття. Завдання корекції пізнавальної діяльності з дітьми молодшого шкільного віку. Типологія дітей з труднощами в навчанні. Корекція невстигання у навчанні. Емоційно-поведінкові розлади в дитячому віці та їх корекція. Використання когнітивно-орієнтованих та сугестивних методів впливу в психокорекційній роботі з молодшими школярами.

Самостійна робота. Профілактика порушень психічного здоров'я дітей. Корекційно-розвивальні програми і комплекси вправ в роботі з молодшими школярами. Корекція розвитку дітей з вираженими ускладненнями (сором'язливість, брехливість, крадіжки, діти-ізгої, дитина-шульга, агресивна поведінка, гіперактивна дитина).

Семінарське заняття. Завдання корекції пізнавальної діяльності з дітьми молодшого шкільного віку. Типологія дітей з труднощами в навчанні. Корекція невстигання у навчанні. Емоційно-поведінкові розлади в

дитячому віці та їх корекція. Корекційно-розвивальні програми і комплекси вправ в роботі з молодшими школярами. Корекція розвитку дітей з вираженими ускладненнями (сором`язливість, брехливість, крадіжки, діти-ізгої, дитина-шульга, агресивна поведінка, гіперактивна дитина). Використання когнітивно-орієнтованих та сугестивних методів впливу в психокорекційній роботі з молодшими школярами. Профілактика порушень психічного здоров'я дітей.

Тема 6. Особливості організації і проведення корекційно-розвиткової роботи в підлітковому і юнацькому віці.

Лекційні заняття. Психологічні проблеми підліткового віку і їх корекція. Напрямки корекційної роботи з девіантною і адиктивною поведінкою в підлітковому віці. Психологічні проблеми і їх корекція в юнацькому віці.

Самостійна робота. Корекційна робота з підлітками з вираженим типом акцентуації. Формування цілісного уявлення про самого себе в юнацькому віці. Особливості вибору методів корекції в юнацькому віці.

Семінарське заняття. Психологічні проблеми підліткового віку і їх корекція. Напрямки корекційної роботи з девіантною і адиктивною поведінкою в підлітковому віці. Корекційна робота з підлітками з вираженим типом акцентуації. Психологічні проблеми і їх корекція в юнацькому віці. Формування цілісного уявлення про самого себе в юнацькому віці. Особливості вибору методів корекції в юнацькому віці.

Тема 7. Особливості організації і проведення психокорекційного впливу з різними віковими категоріями у кризових умовах та критичних ситуаціях життя.

Лекційні заняття. Класифікація життєвих криз за Е. Еріксоном. Вісім психосоціальних криз, які повинна подолати людина протягом життя (по Еріксону). Перша психологічна допомога особистості в критичній ситуації (агресія, апатія, істеричний напад, нервові тремтіння, плач, дивна невідповідна поведінка). Психокорекційна робота з різними віковими категоріями у кризових умовах та критичних ситуаціях.

Самостійна робота. Техніки підтримки особистості у кризових умовах (психологічна підтримка, дебрифінг, тілесні вправи, ціннісне самовизначення, визначення мотивів, розвиток ефективних стосунків, соціальна підтримка). Розвиток навичок саморегуляції, стресостійкості.

Семінарське заняття. Класифікація життєвих криз за Е. Еріксоном. Когнітивні механізми адаптації до кризових умов та критичних ситуаціях. Перша психологічна допомога особистості в критичній ситуації (агресія, апатія, істеричний напад, нервові тремтіння, плач, дивна невідповідна поведінка). Психокорекційна робота з різними віковими категоріями у критичних ситуаціях. Техніки підтримки особистості у кризових умовах (психологічна підтримка, дебрифінг, тілесні вправи, ціннісне самовизначення, визначення мотивів, розвиток ефективних стосунків, соціальна підтримка).. Розвиток навичок саморегуляції, стресостійкості.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАУКОВО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання студентів полягає у поглибленому вивченню наукових підходів до організації, проведення та представлення результатів експериментальних досліджень; підготовці студентів до самостійної дослідницької роботи та оформляється як науковий реферат.

Тематика наукового реферату

1. Класичний психоаналіз З. Фрейда.
2. Дитячий психоаналіз А.Фрейд.
3. Індивідуальна психотерапія А. Адлера.
4. Клієнт центрований підхід К. Роджерса.
5. Логотерапія.
6. Екзистенціальна психотерапія.
7. Поведінкова психотерапія.
8. Когнітивна (раціональна) психотерапія.
9. Психосинтез.
10. Трансактний аналіз Е. Берна.
11. Гештальттерапія Ф. Перлза.
12. Нейролінгвістичне програмування.
13. Ігрова психотерапія.
14. Психогімнастика.
15. Психодрама.
16. Позитивна терапія.
17. Тілесна терапія.
18. Методи навіювання і самонавіювання.
19. Символодрама.
20. Напрямки корекційної роботи з психологічною травмою.
21. Напрямки корекційної роботи з проявом неврозу.
22. Корекція пізнавальної діяльності у різних вікових категоріях.
23. Використання різних методів корекції з метою зниження психічного напруження, відреагування почуттів та переживань.
24. Використання різних методів корекції з метою розв'язання внутрішнього конфлікту, поглиблення розуміння себе та інших людей.
25. Використання різних методів впливу з метою корекції самооцінки, підвищення почуття самоповаги, впевненості в собі.
26. Використання різних методів корекції з метою виправлення емоційних вад особистості, окремих рис характеру та поведінки.
27. Використання різних методів корекції з метою набуття навичок адекватної поведінки в різних життєвих ситуаціях.
28. Використання різних методів корекції для самоналаштування та саморегуляції психоемоційних станів і поведінки.
29. Використання різних методів корекції в роботі з невропатією.
30. Використання різних методів корекції в роботі з кризовими станами особистості.

ЗМІСТ МОДУЛЬНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота № 1

ВАРІАНТ №1

1. Визначте зміст поняття «психокорекція». Розкрийте особливості психокорекції у практичній психології.
2. Проаналізуйте особливості індивідуальної психокорекції.

ВАРІАНТ №2

1. Розкрийте зміст основних принципів психокорекції.
2. Проаналізуйте психокорекційні можливості групової психокорекції.

ВАРІАНТ №3

1. Розкрийте чинники, що визначають ефективність психокорекції.
2. Проаналізуйте особливості діагностичного етапу психокорекції.

ВАРІАНТ №4

1. Розкрийте особливості психокорекційного контакту психолога з клієнтом.
2. Проаналізуйте особливості установчого етапу психокорекції.

ВАРІАНТ №5

1. Розкрийте мету і завдання психокорекції.
2. Проаналізуйте особливості організації спостереження в психокорекційній практиці.

Контрольна робота № 2

ВАРІАНТ №1

1. Розкрийте сутність поняття «неправильне виховання». Типи «неправильного виховання» за В. Гарбузовим.
2. Наведіть приклад конфліктів, джерелом яких є незадоволення потреб одного з партнерів і шляхи його вирішення.

ВАРІАНТ №2

1. Розкрийте сутність поняття «невроз», причини та фактори його формування.
2. Проаналізуйте особливості виникнення психічної травми особистості.

ВАРІАНТ №3

1. Розкрийте самоспостереження та самоаналіз як шлях до розуміння та саморегуляції людиною своєї психічної реальності.
2. Проаналізуйте провідні джерела психічної травматизації дітей, виокремленні вітчизняними психологами.

ВАРІАНТ №4

1. Розкрийте сутність поняття «парентифікація», її наслідки для розвитку особистості.
2. Проаналізуйте особливості особистісної саморегуляції індивіда.

ВАРІАНТ №5

1. Проаналізуйте схему розвитку неврозу за О. Захаровим.
2. Розкрийте сутність поняття «внутрішній конфлікт».

ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Психокорекція як сфера діяльності практичного психолога.
2. Особливості психокорекції.
3. Мета і завдання психокорекції.
4. Принципи психокорекції.
5. Особливості психокорекційної ситуації.
6. Форми і види психокорекції.
7. Умови надання переваги індивідуальній чи груповій формі психокорекційної роботи.
8. Особливості діагностичного етапу психокорекційної роботи.
9. Особливості установчого етапу психокорекційної роботи.
10. Особливості корекційного етапу психокорекційної роботи.

11. Чинники, що визначають ефективність психокорекції.
12. Методи психологічного дослідження щодо розв'язання завдань психокорекції.
13. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні психоаналізу (вказати специфіку методів дитячого психоаналізу).
14. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні індивідуальної психології Адлера.
15. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні гештальтпсихології Перлза.
16. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні біхевіоризму.
17. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні когнітивного напрямку.
18. Причини виникнення психологічних проблем і шляхи їх розв'язання в розумінні клієнт-центрованого підходу К.Роджерса.
19. Провідні джерела психічної травматизації дітей.
20. Схема розвитку неврозу.
21. Роль і місце психолога у попередженні неврозу.
22. Характеристика проявів невропатії.
23. Характеристика проявів психопатії.
24. Завдання та методи тілесної терапії.
25. Завдання та методи трансактного аналізу.
26. Використання різних методів корекції з метою розв'язання внутрішнього конфлікту, поглиблення розуміння себе та інших людей.
27. Використання різних методів корекції для самоналаштування та саморегуляції психоемоційних станів і поведінки.
28. Використання різних методів впливу з метою корекції самооцінки, підвищення почуття самоповаги, впевненості в собі.
29. Використання різних методів корекції з метою виправлення емоційних вад особистості, окремих рис характеру та поведінки.
30. Завдання, зміст і особливості організації корекції пізнавальної діяльності з особами різного віку.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ОЦІНЮВАННЯ

Методи викладання та навчання:

- МН1. Словесний.
- МН2. Наочний.
- МН3. Самостійне навчання.
- МН4. Практичний метод.
- МН5. Проблемно-пошуковий метод.
- МН6. Дослідницький метод.
- МН7. Інтерактивні методи навчання.

Види контролю: поточний та підсумковий (модульний, семестровий).

Форми оцінювання:

Формативне оцінювання:

ФО1. Письмові та усні коментарі, настанови викладачів у процесі навчання.

ФО2. Письмові та усні коментарі викладача за результатами виконаного завдання.

ФО3. Письмові та усні коментарі викладача щодо динаміки навчальних досягнень.

ФО4. Формування навичок самооцінювання та взаємооцінювання результатів навчання.

Сумативне оцінювання:

СО1. Оцінювання результатів виконаних завдань на семінарських заняттях.

СО2. Оцінювання результатів виконаних завдань за самостійну роботу.

СО3. Виконання та презентація індивідуального науково-дослідного завдання.

СО4. Виконання модульної контрольної роботи.

СО5. Підсумковий контроль (екзамен).

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), шкалою (A,B,C,D,E,FX,F), національною 4-х бальною шкалою для екзамену та диференційованого заліку («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Накопичувальна бально-рейтингова система передбачає оцінювання за усі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, які спрямовані на опанування змісту освітніх компонентів з даної освітньо-професійної програми. Оцінювання навчальних досягнень студента здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку знань здобувачів вищої освіти з окремих тем та рівня їх підготовленості до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю знань здобувачів можуть бути усна відповідь та доповнення під час заняття, а також письмові роботи, що передбачені планами семінарських занять. Максимальна сума балів під час поточного контролю на кожному із семінарських занять становить 5 балів, і за самостійну роботу кожної теми змістового модуля – 3 бали.

Модульний контроль проводиться як підсумкова контрольна робота за даним змістовим модулем з метою оцінки результатів знань здобувачів вищої освіти після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля. Модульна контрольна робота передбачає виконання здобувачами письмової відповіді на питання за визначеними варіантами. Результати модульної контрольної роботи зі змістового модуля оцінюються за 5-бальною шкалою. Виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ) з даного освітнього компоненту оцінюється у 9 балів. Підсумковий контроль знань – екзамен, який оцінюється у 25 балів. Форма проведення підсумкового контролю – усна.

Сумарна мінімальна кількість балів, яку необхідно набрати для отримання позитивної оцінки з окремого освітнього компоненту, – 60 балів. При цьому здобувач повинен отримати необхідний мінімум з кожного модуля, включаючи результати самостійної роботи. Здобувач не може бути допущений до складання підсумкового контролю знань з освітнього компоненту, якщо він не склав усі передбачені модульні контрольні роботи. Якщо здобувач не набрав

потрібної кількості балів (мінімум 35), то він не допускається до підсумкового контролю. У термін, визначений деканатом, такий здобувач повинен представити викладачу у письмовому вигляді виконані завдання передбачені семінарськими заняттями та самостійною роботою. Лише після цього здобувач допускається до підсумкового контролю.

Здобувачі вищої освіти, які протягом триместру набрали необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни, – не менше 60 балів, мають можливість: не складати екзамен, а отримати його автоматично, відповідно до рейтингової оцінки, переведеної в оцінку за національною шкалою; складати екзамен з метою підвищення рейтингу з освітнього компоненту.

Якщо здобувач виконав і захистив всі види робіт передбачені освітнім компонентом, брав активні участь на заняттях, то до його підсумкової оцінки додаються заохочувальні бали (до 15 балів). Сума заохочувальних балів автоматично зараховується при виставленні загальної підсумкової оцінки.

Загальна підсумкова оцінка здобувача вищої освіти з освітнього компоненту розраховується за накопичувальною системою і дорівнює сумі всіх балів, які було здобуто на кожному з етапів контролю – поточного, модульного контролю, підсумкового контролю, та заохочувальних балів. Загальна максимальна кількість балів – 100.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Складові змістовних модулів	Змістовний модуль 1				Змістовний модуль 2					ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальна сума балів
	Т 1	Т 2	Т 3	МК 1	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	МК 2			
Кількість балів за темами, т.ч. за видами робіт:	8	8	8	5	8	8	8	8	5	9	25	100
- семінарські заняття	5	5	5		5	5	5	5				
- самостійна робота	3	3	3		3	3	3	3				
Кількість балів за модуль	29				37							

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для диференційованого заліку, курсової роботи
91 – 100	A	відмінно	зараховано
81-90	B	добре	
71-80	C		
61-70	D		
51-60	E	задовільно	
31-50	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-30	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ЗМІСТ ІНФОРМАЦІЙНОГО ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Методичне забезпечення

1. Психокорекція: методичні рекомендації до самостійної роботи для спеціальності 053 Психологія / укладач О.І. Василевська. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2024. 12 с.

2. Психокорекція: методичні рекомендації до семінарських (практичних) занять для спеціальності 053 Психологія / укладач О.І. Василевська. Суми : НВВ КЗ СОІППО. 2024. 12 с.

3. Психокорекція: методичне забезпечення контролю знань для спеціальності 053 Психологія / укладач О.І. Василевська. Суми: НВВ КЗ СОІППО. 2023. 10 с.

Рекомендована література

1. Андрушко Я. С. Психокорекція: навч.-метод. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2017. 212 с. URL:

<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/344/1/%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE%20%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F.pdf>

2. Василевська О. І. Психічне здоров'я та проблема тілесності особистості. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Психологічні науки». Вип.3, том 1, 2018. С.31–35.*

3. Василевська О.І. Казкотерапія як засіб психологічної роботи з різними віковими категоріями. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки. № 6, 2020. С. 24–32.*

4. Василевська О.І. Методи і прийоми зображувальної терапії в роботі практичних психологів. *Психологія: від теорії до практики: Інноваційні технології в роботі практичного психолога* (матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, 26 травня 2021 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василега. [у 2-х ч.]. Ч. 1. Суми: НВВ КЗ СОІППО., 2021. С.22–25.

5. Василевська О. І. Пісочна терапія як метод психологічної допомоги особистості в травмуючих ситуаціях. *Психологічна допомога учасникам освітнього процесу в умовах війни: матеріали IV Всеукраїнського науково-практичного форуму «Соціально-психологічні аспекти розвитку особистісно-професійної компетентності педагога в умовах інноваційних змін»* (21–27 листопада 2022 року, м. Суми) [у 2-х ч.] Ч. 2. / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василега. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2022. С.19-21.

6. Василевська О. І. Техніки психологічної підтримки особистості в умовах кризових ситуацій. *Психологічний супровід учасників освітнього процесу: Інноваційні технології в роботі практичного психолога* (матеріали VII Міжнародної науково-практичної конференції, 30 травня 2024 року, м. Суми) / за заг. ред. А. В. Вознюк, О. Ю. Василега. [у 2-х ч.]. Ч. 2. Суми: НВВ КЗ СОІППО., 2024. С.26–30.

7. Довгань О. Специфіка кризи особистості у юнацькому віці. *Психологія і суспільство*. 2004. № 2. С. 144–150.
8. Коробко С. Л. Нова українська школа: діагностична та корекційно-розвивальна робота з молодшими школярами : навчально-методичний посібник. Київ : Літера ЛТД, 2021. 160 с.
9. Кузікова С.Б. Теорія і практика вікової психокорекції: Навч. посібник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2006. 383 с. URL:
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi71/0051509.pdf>
10. Мельничук О. Б. Основи психоконсультування та психокорекції. Навчальний посібник для студентів подвійних спеціальностей із спеціальністю «Практична психологія» та спеціалізацією «Соціально-психологічна реабілітація». Київ: Каравела, 2015. 390 с.
11. Мельничук І. Я., Близнюкова О. М. Психокорекція. Навчально-методичний посібник для самостійної роботи та практичних занять студентів з навчальної дисципліни «Основи психокорекції». Кіровоград, 2018. 140 с.
12. Найкращі практики роботи з підлітками. Методичний посібник / І. О. Нерубаєва, А. П. Павловський, А. В. Шебардіна. Київ, 2020. 180 с.
13. Осика О.В. Теорія і практика психокорекційної роботи: Навч. посібник. Слов'янськ, 2016. 156 с. URL:
<https://ddpu.edu.ua/images/stories/news/2016/NMR/posibniki/PRPSH/Teoria%20i%20praktika%20psixokorekciynoi%20roboti.pdf>
14. Особливості стосунків «психотерапевт–клієнт» у сучасному соціокультурному середовищі: монографія / З. Г. Кісарчук та ін.; за ред. З. Г. Кісарчук. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2017. С. 225–236. URL:
https://lib.iitta.gov.ua/708934/1/%D0%9A%D0%9E%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%98%D0%92%D0%9D%D0%90_%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%AF_%D0%9A%D1%81%D0%B0%D1%80%D1%87%D1%83%D0%BA_.pdf
15. Особистість у кризових умовах та критичних ситуаціях життя. Матеріали V науково-практичної конференції 28 березня – 1 лютого 2019р. Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. 476 с.
16. Психологія розвитку особистості у підлітковому та ранньому юнацькому віці: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н.О. Гончарова, Ю.Л. Горбенко ; за ред. К.В. Седих. Полтава : Астроя, 2018. 342 с.
17. Розвиток дитини-дошкільника : сучасні підходи та освітні технології: монографія / Г.В. Беленька, Н.М. Голота, М.А. Машовець; ред. І. І. Загарницька. К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 272 с.
18. Терещенко Л.А., Олінковська Т.А. Причини й механізми виникнення невротичних розладів особистості дитини з погляду сучасної педагогічної психології. *Актуальні проблеми психології*: збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Київ, Том І. Організаційна

психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія. Вип. 48. 2018.С.60–65.

19. Теорія та практика психокорекції особистості: електрон. зб. матер. II Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Умань, 27 жовт. 2022 р.) / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Каф. психології ; [голов. ред.: Сафін О. Д. ; редкол: Дудник О. А., Вахоцька І. О., Якимчук І. П.]. Умань, 2022. URL: <https://fspu.udpu.edu.ua/kafedra-psykholohii/>

20. Хозраткулова І. А. Арт-терапевтична робота з тривожними підлітками під час воєнних дій в Україні. Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права. Випуск 4, 2022. С.137 – 144. URL: <https://chasopys-ppp.dp.ua/index.php/chasopys/article/view/274/241>

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

2. Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України: <http://psychology-naes-ua.institute/>

3. Науково-технічна бібліотека ім. Г.І. Денисенка: <https://www.library.kpi.ua/>

4. Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого: <https://nlu.org.ua/>

5. Бібліотеки КЗ Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти: <http://www.soippo.edu.ua/index.php/pro-nas/biblioteka>

8. ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика щодо відвідування

Здобувач освіти зобов'язаний відвідувати всі аудиторні заняття згідно розкладу, не запізнюватися. Дотримуватися етики поведінки. У випадку своєї відсутності здобувач зобов'язаний попередити викладача та пояснити причину пропуску пар(и).

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Здобувач зобов'язаний готуватися до кожного аудиторного заняття. У випадку відсутності здобувача на занятті з поважних причин (документальне підтвердження) він має право виконати завдання пропущеного заняття та отримати відповідну кількість балів. У випадку пропуску заняття без поважних причин здобувач має право виконати відповідні завдання та отримати бал. При пропуску лекційних занять викладач під час індивідуальних консультацій може додатково провести усну співбесіду за темою. Для відпрацювання семінарських занять здобувач вищої освіти повинен виконати письмову роботу з даної теми. Індивідуальні науково-дослідні завдання мають бути надіслані до початку залікової сесії. Всі завдання, які передбачені освітнім компонентом, здобувач зобов'язаний виконувати згідно встановлених термінів та надсилати на перевірку у відповідний канал спільної команди, яка розташована на платформі Microsoft Teams. Передача виконаних поточних завдань не передбачена. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

Політика оцінювання

Оцінювання здобутків студентів є прозорим та об'єктивним. Викладачі на першому занятті знайомлять здобувачів вищої освіти зі структурою і цілями, переліком компетентностей, та їх співвідношенням із програмними результатами навчання з ОК, з формами та критеріями оцінювання з дисципліни. В процесі вивчення ОК здобувачі мають можливість отримати додаткову та уточнювальну інформацію в межах індивідуального консультування викладачами та кураторами. Викладач зобов'язаний на запит здобувача прокоментувати переваги та недоліки його роботи, що визначили той чи інший бал.

Політика щодо академічної доброчесності

Всі завдання виконуються студентом самостійно. Списування під час контрольних робіт та екзаменів/диференційованих заліків заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн опитуванні. Перевірка робіт на плагіат здійснюється обов'язково згідно до Положення про академічну доброчесність КЗ СОІППО.

Політика комунікації

Комунікативний процес між викладачем та здобувачем вищої освіти відбувається як індивідуально, так і у груповій формі через канал відповідного освітнього компоненту у команді в Teams Microsoft, через електронну пошту та месенджери (Viber; Telegram).